

Metodyka prac służb BHP - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Metodyka prac służb BHP
Kod przedmiotu	06.9-WM-BHP-P-67_19
Wydział	Wydział Nauk Inżynieryjno-Technicznych
Kierunek	Bezpieczeństwo i higiena pracy
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. inżyniera
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2021/2022

Informacje o przedmiocie	
Semestr	5
Liczba punktów ECTS do zdobycia	2
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	• dr inż. Marek Rybakowski, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę
Projekt	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Cel główny, to zapoznanie studentów – przyszłych inżynierów bhp z problematyką pracy zawodowej służby bhp. Identyfikowanie zadań służby bhp; stosowania metod odpowiednich do zadań służby bhp; właściwe organizowanie pracy służby bhp oraz prowadzenie dokumentacji. Umiejętne sporządzanie i wykorzystywanie w zakładzie pracy rejestrów, wykazów, wyników przeglądów i pomiarów w środowisku pracy, odpowiednio jak w zadaniach służby bhp.

Wymagania wstępne

Wiedza z zakresu prawnej ochrony pracy, analizy zagrożeń, podstaw technicznego bezpieczeństwa pracy, komputerowych systemów aplikacyjnych w bhp oraz podstaw zarządzania bhp.

Zakres tematyczny

Zakres tematyczny wykładów

W1: Wprowadzenie do przedmiotu. Uprawnienia pracownika zakładowej służby bhp. Podstawowe obowiązki służby bhp. Metody pracy służby bhp. Dokumentacja prowadzona przez służbę bhp w zakładzie pracy.

W2: Prowadzenie rejestrów i dokumentacji. Dokumenty i rejestry prowadzone przez służbę BHP: - rejestr wypadków przy pracy (prowadzony w imieniu pracodawcy, - statystyczna karta wypadku przy pracy, rejestr chorób zawodowych, – rejestr podejrzeń i stwierdzonych zachorowań wraz z dokumentacją prowadzoną na podstawie obowiązujących przepisów, - rejestr substancji i czynników szkodliwych dla zdrowia, na podstawie obowiązujących przepisów.

W3: Rejestr czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy, spis (rejestr) występujących w procesie pracy substancji niebezpiecznych lub preparatów niebezpiecznych, z podziałem na niebezpieczne, rakotwórcze i mutagenne wraz ze wskazaniem stanowisk pracy i miejsc występowania, karta badań i pomiarów czynników szkodliwych z podziałem na: czynniki chemiczne, pyły, czynniki fizyczne, - rejestr czynników rakotwórczych.

W4: Rejestr prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami, preparatami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Rejestr pracowników narażonych na działanie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

W5: Rejestr występujących szkodliwych czynników biologicznych. Rejestr pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych. Karty czynników rakotwórczych, - karty pomiarów czynników szkodliwych, - karty charakterystyki substancji niebezpiecznych lub preparatów niebezpiecznych, - karty charakterystyki preparatu niezaklasyfikowanego jako niebezpieczny, który jednak zawiera w stężeniach (określonych w rozporządzeniu) co najmniej jedną substancję stwarzającą zagrożenie dla zdrowia człowieka lub dla środowiska.

W6: Rejestry wyników i kart pomiarów, - rejestr i wyniki pomiarów hałasu oraz drgań mechanicznych, - rejestry wyników wykonywanych badań i pomiarów. Harmonogramy badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia. Rejestr skierowań i wykonanych badań lekarskich.

W7: Rejestr rodzajów działalności i prac, przy których istnieje możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzkiego. Wykaz prac szczególnie niebezpiecznych występujących w zakładzie pracy. Sprawozdanie Z-10 (roczne sprawozdanie o warunkach pracy), którego wzór jest określany corocznie w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów. Protokoły z posiedzeń komisji bhp.

W8: Podsumowanie, kolokwium pisemne i zaliczenie zajęć.

Projekt

P1: Wprowadzenie do problematyki projektu z zakresu prowadzenia dokumentacji i rejestrów, zgodnie z zaleceniami CIOP. Przydział indywidualnych obszarów tematycznych dla przygotowania projektów przez studentów w tym zakresie oraz tematyki ustnych wystąpień z obszaru tematycznego jaki został wskazany na zajęciach wykładowych.

P2 - 3: Praca z materiałem źródłowym - Dokumenty i rejestry prowadzone przez służbę BHP: - rejestr wypadków przy pracy, - rejestr substancji i czynników szkodliwych dla zdrowia, na podstawie obowiązujących przepisów. Rejestr czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy, spis (rejestr) występujących w procesie pracy substancji niebezpiecznych lub preparatów niebezpiecznych, z podziałem na niebezpieczne, rakotwórcze i mutagenne wraz ze wskazaniem stanowisk pracy i miejsc występowania, karta badań i pomiarów czynników szkodliwych z podziałem na: czynniki chemiczne, pyły, czynniki fizyczne, - rejestr czynników rakotwórczych.

P4 - 5: Praca z materiałem źródłowym - Rejestr prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami, preparatami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Rejestr pracowników narażonych na działanie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Rejestr występujących szkodliwych czynników biologicznych. Rejestr pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych. Karty czynników rakotwórczych, - karty pomiarów czynników szkodliwych, - karty charakterystyki substancji niebezpiecznych lub preparatów niebezpiecznych, - karty charakterystyki preparatu niezaklasyfikowanego jako niebezpieczny, który jednak zawiera w stężeniach (określonych w rozporządzeniu) co najmniej jedną substancję stwarzającą zagrożenie dla zdrowia człowieka lub dla środowiska.

P6 - 7: Praca z materiałem źródłowym - Rejestry wyników i kart pomiarów, - rejestr i wyniki pomiarów hałasu oraz drgań mechanicznych, - rejestry wyników wykonywanych badań i pomiarów. Harmonogramy badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia. Rejestr skierowań i wykonanych badań lekarskich. Rejestr rodzajów działalności i prac, przy których istnieje możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzkiego. Wykaz prac szczególnie niebezpiecznych występujących w zakładzie pracy.

P8: Ocena końcowa prac projektowych studentów i prac z materiałem źródłowym oraz wystąpień ustnych.

Metody kształcenia

Wykład: wykład informacyjny - podający, wykład problemowy (z wykorzystaniem pomocy audiowizualnych).

Projekt: metoda tekstu przewodniego, analiza i synteza legislacji z zakresu BHP, praca z dokumentem źródłowym. Przykładowa dokumentacja.

Prezentacja projektu. Wystąpienie studenta na zajęciach.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student zna metody i organizację pracy inspektora bhp w zakładach pracy, wzory i normy postępowania, sposoby działania zakładowych komórek bhp, ich zadania i obowiązki. Ma podstawową wiedzę o relacjach zachodzących między strukturami i instytucjami społecznymi w skali krajowej, międzynarodowej i międzykulturowej w wykonywanym zawodzie.	• K_W61	• kolokwium • przygotowanie projektu • referat	• Wykład • Projekt
Wykorzystuje zdobytą wiedzę w pracy zawodowej na stanowisku inspektora bhp, rozstrzyga dylematy w miejscu pracy oraz potrafi zareagować w celu podnoszenia bezpieczeństwa i kultury pracy. Umie przeprowadzać kontrole warunków pracy oraz przestrzegania przepisów i zasad bhp. Umie rozpoznać zagrożenie bezpieczeństwa pracy. Student zna i potrafi wykorzystać właściwe metody i organizację pracy inspektora bhp w zakładach pracy, odnośnie do wzorów i normy postępowania, oraz sposobów działania zakładowych komórek bhp, ich zadania i obowiązki.	• K_U52	• kolokwium • projekt	• Wykład • Projekt
Wykorzystuje wiedzę z zakresu komunikacji społecznej w organizacji do rozstrzygania praktycznych dylematów pojawiających się w zadaniach zawodowych służb pracowniczych BHP.	• K_U54	• kolokwium • projekt	• Wykład • Projekt
Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu inspektora bhp poprzez globalne myślenie o ochronie i bezpieczeństwie pracy człowieka oraz jego wartości. Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu w kształtowaniu bezpiecznych warunków pracy i poziomu bezpieczeństwa pracowników.	• K_K13	• kolokwium	• Wykład

Warunki zaliczenia

Wykład zaliczany jest na podstawie kolokwium pisemnego.

Zaliczenie na ocenę zajęć projektowych odbywa się na podstawie przedstawianych - prezentowanych prac projektowych i sprawozdań.

Zasady oceniania kolokwium pisemnego – pytania otwarte.

Ocena:

2,0 - praca z poważnymi błędami lub brakami.

3,0 - praca słaba, zaledwie zgodna z zadanym zadaniem.

3,5 - praca przeciętna, niekompletna, wykonana poprawnie ale z brakami.

4,0 - praca dobra pod względem treści, zakresu i oryginalności.

4,5 - praca ponad dobra (treść, zakres i oryginalność).

5,0 - praca wyjątkowa, wyróżniająca się spośród pozostałych, wykonana na wysokim poziomie merytorycznym.

Warunkiem zaliczenia zajęć jest uzyskanie pozytywnej oceny z kolokwium i zadanego projektu.

Zasady oceniania prac projektowych.

Ocena:

2,0 - praca z poważnymi błędami lub brakami (w tym niedostarczenie pracy w wymaganym terminie).

3,0 - praca słaba, zaledwie zgodna z zadanym zakresem zadania, dopuszczalne niewielkie błędy/braki.

3,5 - praca przeciętna, wykonana poprawnie ale w sposób szablonowy.

4,0 - praca dobra, zauważalnie wykraczająca poza szablon-opis zadania (treść, zakres i oryginalność) .

4,5 - praca ponad dobra, znacznie wykraczająca poza szablon-opis zadania (treść, zakres i oryginalność).

5,0 - praca wyjątkowa, wyróżniająca się spośród pozostałych, wykonana na profesjonalnym poziomie koncepcyjnym i merytorycznym.

Ocena końcowa ustalana jest na podstawie średniej z ocen zajęć projektowych i wykładu z jednakową wagą.

Literatura podstawowa

1. Dołęgowski B., Janczała S.: Praktyczny poradnik dla służb BHP. Wyd. ODiDK, Gdańsk 2007.
2. Kompendium BHP. Tom 1. Wyd. Wiedza i Praktyka, Warszawa 2018.
3. Koradecka D.: Nauka o pracy – bezpieczeństwo, higiena, ergonomia. CIOP, Warszawa 2000.
4. Kodeks Pracy. Ujednolicony tekst ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r., ze zmianami.
5. Rospond H.: Podstawowe obowiązki pracodawcy w zakresie BHP. Wyd. Ośr. Szkol. PIP im. Prof. J. Rosnera, Wrocław 2005.
6. Rozporządzenia Rady Ministrów z 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. nr 109, poz. 704 z późn. zm.).
7. Ślęzak J.: Ochrona pracy. Poradnik dla służb BHP. Wyd. Tarbonus, Kraków 2008.
8. Tomaszewska E.: BHP w zakładach pracy. Zagadnienia prawne i praktyczne. Wyd. Difin, Warszawa 2014.
9. Wieczorek S., Żukowski P.: Organizacja bezpiecznej pracy. Wyd. Tarbonus, Kraków 2008.

Literatura uzupełniająca

1. Mikulski R.: Bezpieczeństwo i ochrona człowieka w środowisku pracy. CIOP, Warszawa 1999.
2. Rybakowski M., Stebila J.: (red.), Wybrane problemy środowiska pracy i gospodarki., Wyd. Naukowe PTP, Zielona Góra 2010.
3. Rybakowski M.: (red.), Bezpieczeństwo człowieka. Konteksty i dylematy. Uniwersytet Zielonogórski, Zielona Góra 2007.

Czasopisma

1. ATEST
2. Bezpieczeństwo Pracy. Nauka i praktyka
3. Przyjaciel Przy Pracy
4. Praca i Zdrowie
5. Serwis BHP

Uwagi

Obowiązkowe przygotowanie projektu analityczno - koncepcyjnego, opartego na problematyce bhp w wybranej gałęzi gospodarki przemysłowej lub usługowo-wykonawczej, z propozycją dokumentacji prowadzonej przez służbę bhp. Praktyczne sporządzanie i wypełnianie rejestrów oraz innych wykazów prowadzonych przez służbę bhp w zakładzie pracy, skierowań i wykazów.

Pozostałe warunki uczestnictwa i zaliczenia przedmiotu określa Regulamin Studiów UZ.

Zmodyfikowane przez dr inż. Marek Rybakowski, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 21-05-2021 11:07)